

Poslanica predsednika vlade Janeza Janše, Dan združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom

17.8.2026 - | gov.si

»Četudi kak narod podpira milijonska vojska, bo propadel, če nima globoke vere in če z dušo in srcem ne ljubi svojega maternega jezika.« dr. Franc Ivanocy

Ob dnevu združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom se z globokim spoštovanjem spominjamo enega najpomembnejših mejnikov naše narodne zgodovine. Leta 1919 se je za Slovence na levem bregu Mure po stoletjih ločenega političnega razvoja odprlo novo poglavje. Združitev z matičnim narodom ni pomenila zgolj spremembe državnih meja, temveč tudi potrditev zgodovinske pripadnosti, jezika, kulture in skupne narodne zavesti slovenstva.

Ta zgodovinski trenutek ni bil naključje. Bil je sad dolgoletnih prizadevanj številnih rodoljubov, duhovnikov, učiteljev, politikov in kulturnikov, ki so kljubovali razmeram svojega časa ter ohranjali slovensko besedo in narodno zavest.

Območje, ki mu danes pravimo Prekmurje, je bilo dolga leta pod tujimi oblastniki. Kljub agresivnemu pogromu proti slovenstvu, ki se je močno stopnjeval v drugi polovici osemnajstega stoletja, so Slovenci na tem območju ohranili jezik, običaje in, kar je najpomembneje, občutek povezanosti. Povezanosti med seboj in povezanosti s slovenskim narodom.

Enako močna kot politična prizadevanja je bila tudi moč besede. Moč hrepenenja po izražanju v jeziku dedov, ki so negovali izročilo našega rodu. Slovenski evangeličanski duhovnik Mihael Barla iz Prekmurja je v predgovoru svoje pesniške zbirke posebej poudarjal, da so pesmi zapisane »v čistem slovenskom jeziki«. To je bilo v času prisilnega potujčevanja izredno pogumna izjava o slovenski identiteti prekmurskih Slovencev. Povzel je takratna čutenja Slovencev, ki so mimo svoje volje živeli na tujem. Ta so jasno sporočala: *»Tukaj živimo Slovenci. Tukaj govorimo slovensko. Tukaj je naš dom. Tukaj je slovenska zemlja.«*

Zgodovina uči, da velike spremembe nikoli niso delo posameznika, temveč skupnosti. Združitev Prekmurja z matičnim narodom je uspela zato, ker je živela v srcih ljudi. Ker je bila močnejša od političnih pritiskov in vsakodnevne negotovosti, v kateri so stoletja živeli Prekmurci. Bila je izraz vere v lastno identiteto in zaupanja v prihodnost slovenskega naroda. Slovenci na drugi strani meje niso nikoli začeli verjeti, da so v resnici Madžari, kot se je v podobni situaciji zgodilo marsikateremu drugemu, od matičnega naroda odrezanemu ljudstvu.

Od dogodkov tistega časa nas loči več kot stoletje, vendar njihovo sporočilo ni izgubilo svoje moči. Narod svojo moč gradi na medsebojnem spoštovanju, povezanosti in solidarnosti. Samo če bomo znali varovati skupno kulturno dediščino Slovencev, spoštovati slovenski jezik ter ohranjati zavest o skupni zgodovini, bomo kos izzivom sedanjosti in prihodnosti.

Naj nas spomin na tiste čase velikih sprememb navdihuje z enako odločnostjo, kot je navdihoval naše prednike. Naj bo vir samozavesti za vse Slovence in opomin, da so največje zmage dosežene takrat, ko narod, zvest svojim koreninam, stopi skupaj in z zaupanjem zre v prihodnost.

Iskrene čestitke ob dnevu združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom.

<https://www.gov.si/novice/poslanica-predsednika-vlade-janeza-janse-ob-dnevu-zdruzitve-prekmurskih-slovencev-z-maticnim-narodom>